

STRATEGIA UE PRIVIND BIODIVERSITATEA PENTRU 2030

Răspunsul

Asociației Europene a Grădinilor Zoologice și a Acvariilor (EAZA)

Iunie 2020

© Asociația Europeană a Grădinilor Zoologice și a Acvariilor (EAZA)

Președinte: Thomas Kauffels, director, Opel-Zoo, Germania

Director executiv: Myfanwy Griffith, myfanwy.griffith@eaza.net

Editori:

Director pentru Conservare și Gestiunea Populațiilor: Danny de Man, danny.de.man@eaza.net

Policy Manager UE (Bruxelles): Tomasz Rusek, tomasz.rusek@eaza.net

c/o Artis Royal Zoo
PO Box 20164
1000 HD Amsterdam
The Netherlands

Telefon: +31 20 520 0750
Email: info@eaza.net
Website: www.eaza.net
Registrul de transparență UE: 058910411877-30

Copertă: Dintre cele 400 de programe *ex situ* (EEP) ale EAZA, programul pentru zăgan (*Gypaetus barbatus*), o specie aflată în Anexa I a Directivei UE privind păsările, este unul dintre cele mai reprezentative exemple de parteneriate pentru conservare din repertoriul EAZA. Aflat sub egida Fundației pentru Conservarea Vulturilor, acest EEP aduce laolaltă mai multe grădini zoologice și centre de reproducere. Programul joacă un rol crucial în refacerea populațiilor de zăgan în arealele naturale ale acestei specii, furnizând competențe, cunoștințe și fonduri și încurajând implicarea comunităților în protejarea zăganului și habitatului său.

Foto: © [Hansruedi Weyrich](#)

EAZA este sprijinită în munca sa de LIFE, programul de finanțare pentru ONG-uri al Uniunii Europene. Uniunea Europeană nu poartă răspunderea pentru opiniile exprimate în publicațiile și/sau activitățile realizate cu grantul acordat.

Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030: Răspunsul EAZA

Luare de poziție aprobată de Consiliul EAZA, iunie 2020

EAZA salută propunerea Comisiei Europene în legătură cu Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030. Facem un apel ca statele membre și Parlamentul European să sprijine această Strategie și să ofere astfel lumii întregi un bun exemplu în ceea ce privește un cadru global robust pentru biodiversitate.

Comunitatea EAZA, care cuprinde peste 400 de instituții membre din 48 de țări, inclusiv din 25 de state membre ale UE, este pregătită să contribuie la succesul acestei Strategii și la atingerea obiectivelor sale.

În acest document vom prezenta întâi **răspunsurile** noastre la acele aspecte din Strategie care sunt cele mai relevante pentru misiunea pe care o au grădinile zoologice și acvariile progresiste în domeniul conservării, educației și cercetării. În al doilea rând, vom prezenta câteva **recomandări** care vin în completarea Strategiei și vom sublinia câteva aspecte care credem că merită atenție sporită în vederea realizării Cadrului global pentru biodiversitate de după 2020. În al treilea rând, vom arăta care sunt acele domenii din Strategie în care comunitatea EAZA are o gamă largă de **expertiză** de oferit UE, statelor membre și altor parteneri.

Răspunsul nostru la propunerea Comisiei cuprinde următoarele elemente:

1. **Urmărirea cu tenacitate a obiectivelor propuse**
2. **Valorificarea deplină a potențialului oferit de grădinile zoologice și acvariile progresiste**
3. **Sublinierea importanței conservării speciilor**
4. **Aplicarea unei abordări integrate de tip Plan Unic în conservare**
5. **Utilizarea biodiversității exclusiv în mod sustenabil și legal**

1. URMĂRIREA CU TENACITATE A OBIECTIVELOR PROPUSE

Deceniul ONU pentru biodiversitate, din care a făcut parte Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2020, în mare parte nu a reușit să garanteze că „până în 2020 ecosistemele sunt rezistente și continuă să furnizeze servicii esențiale, protejând astfel varietatea vieții pe planetă și contribuind la bunăstarea oamenilor și eradicarea sărăciei”.

În schimb, IPBES² a tras un semnal de alarmă, arătând că declinul naturii nu poate fi oprit decât prin schimbări fundamentale la nivel economic, social, politic și tehnologic. La doar câteva luni după această Evaluare globală, pandemia SARS-CoV-2 ne-a adus aminte că relația noastră dezechilibrată cu natura nu a declanșat doar o criză climatică și o criză a biodiversității, ci și o criză sanitară.

Este demn de laudă faptul că Strategia privind biodiversitatea, ca răspuns al UE la criza biodiversității, primește un rol central în Pactul ecologic european prezentat de Comisie. Facem un **apel ca statele membre ale UE și țările lor partenere să transforme aceste ambiții ale Strategiei în acțiuni concrete**. Atingerea obiectivelor Strategiei și ale Pactului ecologic european sunt esențiale pentru garantarea ecosistemelor de care depindem ca ființe umane, precum și pentru protejarea **valorii intrinsece a naturii**.

Sprrijinim obiectivele Strategiei care se centrează pe **protecția și refacerea naturii** și considerăm că au potențialul de a ameliora starea ecosistemelor din Europa. Sperăm că noul **cadru de guvernare** propus va ajuta la depășirea obstacolelor de implementare întâlnite anterior și va duce la o **mobilizare largă a resurselor** și a părților interesate în așa fel încât schimbările declanșate să aibă un efect real de transformare.

Cu această Strategie drept punct de pornire, ne bazuim pe rolul de **lider pe care îl va juca UE către un cadru global pentru biodiversitate de după 2020** bazat pe **obiective ambițioase, măsurabile și implementabile**.

2. VALORIFICAREA DEPLINĂ A POTENȚIALULUI OFERIT DE GRĂDINILE ZOOLOGICE ȘI ACVARIILE PROGRESISTE

2.1. Salutăm faptul că, în Strategie, grădinile zoologice și acvariile sunt considerate parteneri în creșterea gradului de conștientizare a publicului cu privire la biodiversitate.

Unul dintre rolurile-cheie ale grădinilor zoologice și acvariilor progresiste este de a influența atitudinile, emoțiile, cunoștințele și comportamentele oamenilor în ceea ce privește natura prin intermediul **educației despre conservare**. EAZA este mândră așadar să se alăture [Coaliției mondiale pentru diversitate](#) menționată în Strategie și condusă de UE. Scopul acestei Coaliții este de a spori eforturile de creștere a gradului de conștientizare în întreaga

lume. La urma urmei, „vom conserva doar ceea ce iubim, vom iubi doar ceea ce înțelegem și vom înțelege doar ceea ce învățăm³”.

În cadrul tuturor instituțiilor membre EAZA avem instructori profesioniști care folosesc diverse **metode educaționale formale și non-formale** pentru a educa și inspira copii și adulți din toate mediile socio-economice. Gestionăm împreună componentele educaționale din programele *ex situ* EAZA (EEP) și din [campaniile de conservare](#) EAZA. Facem parte din **parteneriate** externe, cum ar fi Inițiativa europeană privind polenizatorii. Pe lângă cei peste 140 de milioane de vizitatori pe care îi primesc în fiecare an, membrii noștri ajung la un public și mai larg prin intermediul instrumentelor online și canalelor media sociale.

În domeniul educațional ne vom concentra în continuare cu prioritate pe **cauzele pierderii de biodiversitate**: de la schimbările în modurile de utilizare a zonelor de uscat și a mării, exploatarea naturii sau schimbările climatice până la poluare și speciile alogene invazive. Ne menținem angajamentul de a inspira comunitățile **să reintegreze natura în viețile lor**, după cum se menționează și în Strategie.

EAZA și membrii săi încearcă în același timp să dea un bun exemplu prin **reducerea amprentei de mediu** a operațiunilor noastre, un element central din viitoarea Strategie EAZA pentru 2025.

2.2. Subliniem faptul că grădinile zoologice și acvariile desfășoară și alte activități pe lângă creșterea gradului de conștientizare.

Pe lângă creșterea gradului de conștientizare a publicului și asigurarea îngrijirii corespunzătoare a animalelor, **Directiva UE privind grădinile zoologice**⁴ le impune grădinilor zoologice și acvariilor obligația de **a contribui la conservarea** speciilor de animale sălbatice atât în arealele lor naturale (*in situ*), cât și în afara acestora (*ex situ*), prin managementul populației, reproducerea în vederea conservării, reintroduceri în natură, cercetare și formare științifică.

Toate aceste roluri sunt în centrul preocupărilor EAZA. Mai mult decât atât, membrii noștri depășesc cerințele menționate în Directiva privind grădinile zoologice. De pildă, membrii contribuie la conservare prin donații de fonduri sau de personal pentru muncă pe teren, prin creșterea capacităților, activități de promovare etc. EAZA face parte din comunitatea profesională mondială a grădinilor zoologice și acvariilor, iar aceasta este pe locul trei în topul donatorilor către fonduri de conservare⁵. De asemenea, personalul angajat își oferă în mod voluntar expertiza în sprijinul altor organizații din domeniul conservării, de exemplu colaborând la evaluarea statutului speciilor în pericol de dispariție în cadrul procesului Uniunii Internaționale pentru Conservarea Naturii (IUCN) de redactare a Listei roșii.

Printre elementele centrale din activitatea EAZA încă de la fondarea sa se numără **programele comune de gestiune a populațiilor de animale** (Programe *ex situ* EAZA, abreviate EEP). Peste 400 de specii beneficiază de pe urma acestor programe, care le oferă o plasă de

siguranță, asigură creșterea nivelului de cunoștințe, permit transferul de competențe și consolidează populațiile în arealul natural al speciilor.

Renul de pădure (*Rangifer tarandus fennicus*), nurca europeană (*Mustela lutreola*), ibisul cu cap pleșuv (*Geronticus eremita*), zăganul (*Gypaetus barbatus*) și tritonul de Montseny (*Calotriton arnoldi*) sunt doar câteva exemple de animale ale căror populații în natură în Europa au fost sporite cu animale din programele EEP, în ultimii zece ani, ca parte din programe internaționale mai largi, dintre care multe beneficiază de finanțare din programul LIFE al UE.

În plus, membrii noștri sunt activi și în parteneriate de **cercetare**. În ultimii zece ani, activitatea de cercetare a membrilor EAZA a crescut de mai mult de trei ori⁶. EAZA se dedică de asemenea și dezvoltării **competențelor** în domeniul conservării, atât pe plan intern (de exemplu, prin **Structura de calificare europeană pentru meseria de îngrijitor de animale din grădini zoologice, finanțată de UE**), cât și pe plan extern (alături de partenerii noștri din domeniul conservării de pe mapamond).

2.3. Încurajăm statele membre UE să implementeze pe deplin Directiva privind grădinile zoologice.

Într-o evaluare recentă, UE afirmă că **Directiva este corespunzătoare pentru scopul urmărit, dar trebuie să fie mai bine pusă în aplicare de către statele membre**. Calitatea de membru al EAZA sau al unei asociații naționale a grădinilor zoologice (dintre care 13 sunt asociate EAZA) este considerată în acea evaluare un factor pozitiv care ajută grădinile zoologice și acvariile **să atingă și să depășească** cerințele din Directivă.

Cu toate că apreciem această recunoaștere a meritelor noastre, dorim să le aducem aminte statelor membre că **o mai bună punere în aplicare** a Directivei privind grădinile zoologice le va permite grădinilor zoologice și acvariilor să contribuie și mai mult la salvarea biodiversității, atât la nivel european, cât și la nivel global.

Încurajăm așadar statele membre să participe la schimbul de bune practici condus de Comisie în cadrul unui proces care durează trei ani, precum și să facă uz de [Documentul de bune practici referitoare la Directiva UE privind grădinile zoologice](#), care oferă îndrumări cu privire la fiecare dintre obiectivele Directivei. Documentul este disponibil la ora actuală în traducere în opt limbi.

2.4. Cerem ca legislația pentru autorizarea grădinilor zoologice să fie mai bine corelată cu legile de protecția mediului.

Pentru a profita la maxim de strategiile și planurile de acțiune pentru conservare ale grădinilor zoologice și acvariilor, este nevoie de o mai bună aliniere a procedurii oficiale de autorizare și cu alte elemente din domeniul legislației de mediu.

Mai precis, facem un apel ca obiectivul din Directiva privind grădinile zoologice care vizează conservarea *ex situ* să fie aliniat cu regulile care vizează **speciile alogene invazive** din **Regulamentul UE privind prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive**.

Cu toate că suntem de părere că Regulamentul menționat este un instrument necesar pentru a proteja biodiversitatea locală de speciile alogene invazive (după cum a subliniat în [Declarația noastră de poziție](#)⁷ din 2017), dorim să atragem atenția asupra faptului că anumite specii considerate invazive în UE s-ar putea să fie în declin în arealele lor naturale. Prin urmare, aceste specii s-ar putea să aibă nevoie de **conservare *ex situ***, de exemplu prin Programele *ex situ* EAZA, lucru care este posibil doar prin **derogări** la nivel de țară.

Salutăm obiectivul Strategiei de a reduce cu 50% numărul de specii de pe Lista roșie amenințate de specii alogene invazive. Totuși, considerăm că pentru a atinge acest obiectiv ambițios va trebui să se acorde o atenție semnificativă eforturilor de **eradicare** a speciilor alogene invazive din habitatele europene, pe lângă măsurile de prevenire. Membrii EAZA participă în mod activ la aceste eforturi, un exemplu recent fiind cel al broaștei-taur din Franța.

2.5. Încurajăm autoritățile locale să ia în considerare grădinile zoologice pentru inițiativele de înverzire.

Peste 72% din grădinile zoologice și acvariile EAZA sunt situate în **orașe cu peste 20 000 de locuitori**. Multe altele se află la periferia orașelor. O bună parte dintre ele cuprind zone și coridoare prețioase de **sălbăticie neperturbată** care le oferă speciilor locale de floră și faună un refugiu în mediul urban.

Salutăm intenția de a dezvolta **Planuri de înverzire urbană** ambițioase și încurajăm autoritățile municipale să aibă în vedere pentru aceste planuri și spațiile verzi și albastre din grădinile zoologice și acvarii.

3. SUBLINIAREA IMPORTANȚEI CONSERVĂRII SPECIILOR

Dacă se menține ritmul actual al dispariției speciilor, se vor pierde rolurile ecologice și societale esențiale pe care le joacă aceste specii. Aceasta este concluzia Evaluării globale IPBES și a **Apelului de la Abu Dhabi pentru acțiuni globale pentru conservarea speciilor**⁸, la care EAZA și mulți dintre membrii săi sunt părți semnatare. Noi promovăm o politică pentru

biodiversitate care include în mod explicit **obiective pentru conservarea speciilor**, care vin în completarea obiectivelor care vizează habitatele și ecosistemele, și ele importante la rândul lor.

În ciuda ambițiilor Strategiei UE privind biodiversitatea pentru 2020 de a ameliora situația animalelor și plantelor **în Europa**, multe dintre aceste specii încă sunt amenințate cu dispariția. Totodată, unele dintre politicile și practicile comerciale ale UE **peste hotare** au în continuare un impact negativ asupra ecosistemelor și speciilor, cu toate că UE a donat sume importante pentru conservarea biodiversității.

Apreciem faptul că aceste provocări au fost abordate într-un mod cuprinzător de către Comisie în Strategia pentru 2030. Noi recomandăm ferm ca obiectivul general de a „aduce biodiversitatea pe calea redresării” să includă acțiuni pentru conservarea speciilor. Acest aspect este cu atât mai important pentru speciile cu populații mici sau fragmentate, care s-ar putea să nu își revină singure chiar dacă se reduc amenințările la adresa supraviețuirii lor. Este posibil să fie nevoie de măsuri intensive de sprijin pentru a salva aceste specii din cercul vicios al dispariției cauzat de vulnerabilitatea la factori genetici și demografici.

Așadar, în vederea punerii în aplicare a Strategiei UE și în pregătirea celei de-a 15-a Conferințe a părților la Convenția privind biodiversitatea (CBD CoP 15), subliniem următoarele:

3.1. Facem un apel ca UE, statele membre și celelalte părți CBD să stabilească:

- măsuri de urgență robuste pentru **a stopa dispariția speciilor până în 2030** și pentru a preveni dispariția cauzată de om prin contracararea amenințărilor principale;
- măsuri integrate pentru **recuperarea tuturor speciilor amenințate până în 2050;**
- **obiective clare și ambițioase pentru conservarea speciilor** și un program de lucru eficient pentru atingerea acestora;
- **cadre instituționale** și legale bazate pe transparență și responsabilitate în vederea conservării speciilor.

Cu cei peste 30 de ani de experiență în colaborare și parteneriate cu scopul de a dezvolta și pune în aplicare cadre eficiente pentru conservare integrată, EAZA este pregătită să își împărtășească expertiza pentru a contribui la atingerea acestor obiective.

3.2. Facem un apel pentru o țintă robustă privind diversitatea genetică a speciilor sălbatice.

Diversitatea genetică este un factor crucial pentru supraviețuirea pe termen lung a speciilor, precum și pentru rezistența întregului ecosistem și furnizarea serviciilor ecosistemice. Pierderea varietății genetice este printre principalele amenințări la adresa populațiilor⁹. Drept urmare, măsurarea și protejarea diversității genetice ar trebui să fie un element-cheie în eforturile de conservare, restaurare și gestiune a naturii.

Cu toate acestea, cadrul global actual pentru biodiversitate nu face trimitere la diversitatea genetică a tuturor speciilor: Obiectivul 13 de la Aichi se referă doar la culturi agricole și

animale domestice. Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2020 la rândul ei are în vedere doar diversitatea genetică în domeniul agricol.

Strategia UE pentru 2030 crește sfera de aplicare, acordând importanța cuvenită **prevenirii izolării genetice** la speciile sălbatice prin instituirea de **coridoare ecologice** în cadrul Rețelelor transeuropene pentru natură. Cu toate că acesta este un pas în direcția cea bună, el nu este suficient: este nevoie de **obiective robuste privind măsurarea, menținerea și, acolo unde este posibil, ameliorarea diversității genetice** la speciile sălbatice.

Ne bizuim pe rolul de lider pe care îl poate juca UE în includerea unui astfel de obiectiv esențial în cadrul global de după 2020.

În ceea ce ne privește, EAZA își menține angajamentul de a contribui la **menținerea varietății genetice în rândul populațiilor sălbatice**. Unul dintre obiectivele comune tuturor activităților noastre *ex situ* este acela de a ameliora viabilitatea demografică și genetică a populațiilor din grădinile zoologice și acvariile noastre. Astfel putem sprijini populațiile sălbatice prin transportarea animalelor din Programele *ex situ* EAZA (EEP) în zonele unde este nevoie de ele, precum și prin partajarea cunoștințelor experților noștri în domeniile respective. Acesta este unul dintre cele mai importante moduri de a contribui la managementul pentru conservare *ex situ*, contribuție recunoscută ca atare de IUCN. Comunitatea profesională a grădinilor zoologice și a acvariilor aduce contribuții semnificative la dezvoltarea științei în domeniul gestiunii populațiilor mici și la dezvoltarea de instrumente utilizate în gestiunea populațiilor de animale atât *in situ*, cât și *ex situ* (de ex. VORTEX și PMx în cadrul [Inițiativei Set de instrumente pentru conservare](#), SCTI, la care EAZA este parteneră). Capitolul 4 conține mai multe informații despre acest aspect.

3.3. Recomandăm ca Strategiile și planurile de acțiune naționale privind biodiversitatea (NBSAP) ale UE:

- să pună accentul pe nevoia de a **crește și dezvolta** planurile de conservare a speciilor;
- să aibă în vedere **speciile care e posibil să nu își poată reveni** singure odată ce se contracarează doar cauzele primare al declinului lor, și care vor avea probabil nevoie de „măsuri intensive” de sprijin la nivel de populație sau chiar de indivizi, pentru a le salva din cercul vicios al dispariției cauzat de amenințări demografice și/sau genetice;
- să se asigure că există planuri de acțiune la nivel european pentru conservarea **speciilor amenințate** cu dispariția;
- să încurajeze cooperarea cu parteneri în vederea **punerii în comun a expertizei** și instrumentelor disponibile pentru a dezvolta respectivele planuri;
- să creeze măsuri care permit **punerea în aplicare** a planurilor într-o manieră integrată și eficientă.

Salutăm faptul că în Strategie se face apel la ameliorarea punerii în aplicare, a monitorizării și a reviziei NBSAP-urilor părților la CBD, în ideea de a garanta astfel că, luate împreună, aceste angajamente naționale vor duce la atingerea obiectivelor de după 2020. Recomandăm ferm ca

NBSAP-urile să aibă țină seama de planurile și strategiile de conservare pentru specii deja dezvoltate sau în curs de definitivare în această perioadă, de exemplu cele ale Grupului de specialiști privind planurile de conservare (CPSG) ale Comisiei pentru supraviețuirea speciilor (SSC) din IUCN.

Un exemplu grăitor este râsul iberic (*Lynx pardinus*), o specie care a beneficiat foarte mult de pe urma acestor tipuri de planuri. În cadrul unui proiect cu guvernul spaniol, CSG a reunit toate părțile interesate, inclusiv grădini zoologice EAZA, pentru a dezvolta o strategie de conservare pe termen lung robustă. Această strategie a dus deja la triplarea populației de râs iberic, ceea ce a permis reclasificarea speciei din „critic periclitată” în „periclitată”¹⁰.

4. APLICAREA UNEI ABORDĂRI INTEGRATE DE TIP PLAN UNIC ÎN CONSERVARE

În completarea capitolului 3 de mai sus, dorim să subliniem că cea mai eficientă metodă de a proteja speciile sălbatice de faună și floră este prin cooptarea unor echipe multidisciplinare de experți care au în vedere nu doar o singură strategie de conservare, ci un portofoliu întreg de strategii care sunt puse în aplicare în mod simultan, proactiv și în timp util, adică înainte ca o specie să fie redusă la un număr foarte mic de indivizi¹¹.

Cele 73 de specii dispărute din natură și cele 6127 de specii critic periclitare de pe Lista roșie IUCN a speciilor amenințate au acest statut deoarece oamenii nu au intervenit la timp.

Bizonul european, melcul polinezian *Partula* și orixul arab sunt doar câteva exemple de specii salvate din pragul dispariției cu un ajutor semnificativ din partea acțiunilor *ex situ* din grădinile zoologice. Amfibienii sunt un alt taxon pentru care această colaborare s-a dovedit esențială, EAZA făcând parte din mișcarea mondială de conservare a amfibienilor.

Comunitatea *ex situ* (grădinile zoologice profesionale, acvariile, grădinile botanice și alte instituții cu activități predominant *ex situ*) este o sursă valoroasă de expertiză în domeniul gestiunii speciilor. Cu toate acestea, potențialul său este adesea neglijat în planificarea și implementarea conservării speciilor, *in situ* sau *ex situ*. În plus, managementul pentru conservare *ex situ* contribuie cu o mare varietate de instrumente valoroase la paleta mai largă a instrumentelor de conservare.

Deseori, gestiunea *ex situ* se aplică în al unsprezecelea ceas, după ce toate celelalte strategii au eșuat. Astfel de eforturi disperate sunt mult mai puțin eficiente și uneori pur și simplu vin prea târziu pentru a salva o specie.

Drept urmare:

4.1. Facem un apel ca toate părțile CBD să pună în aplicare pe deplin art. 9 din Convenție.

Articolul 9 obligă părțile să adopte măsuri pentru conservare *ex situ* în măsura posibilităților și după caz, completând astfel măsurile *in situ*¹². Facem un apel ca părțile CBD să utilizeze în mod eficient toate instrumentele pentru conservare disponibile și să **planifice intervenții de conservare *in situ* și *ex situ*** într-un mod integrat și în timp util.

4.2. Recomandăm aplicarea unei abordări de tip Plan Unic (*One Plan Approach*).

Abordarea de tip Plan Unic¹³ adoptată de IUCN încurajează dezvoltarea comună a strategiilor de gestiune și acțiunilor de conservare pentru toate populațiile unei specii de către toate părțile responsabile cu scopul de a realiza un plan de conservare unic și cuprinzător pentru specia respectivă.

Abordarea de tip Plan Unic se bucură de o largă răspândire în comunitatea grădinilor zoologice: ea reprezintă cadrul general al Strategiei mondiale de conservare pentru grădini zoologice și acvarii¹⁴, precum și al gestiunii comune a populațiilor din cadrul EAZA¹⁵.

Încurajăm de asemenea o mai largă utilizare și promovare a **Ghidului IUCN referitor la managementul *ex situ* de conservare a speciilor**¹⁶, care oferă îndrumări practice pentru evaluarea adecvării și cerințelor unei componente *ex situ* în cadrul mai larg al unor obiective de conservare.

Cerem recunoașterea **întregii game de roluri de conservare *ex situ* disponibile**, conform definițiilor din ghid, inclusiv instrumentele moleculare sau **biobanking-ul** pentru conservare. În plus, cerem o mai bună coordonare a **strategiilor globale de biobanking pentru faună**, și recomandăm dezvoltarea acestui domeniu.

Biobank-ul EAZA operează în domeniul genetic pentru a oferi sprijin eforturilor de gestiune a populațiilor sau cercetării pentru conservare. Mostrele de material genetic sunt stocate în cele patru centre: Grădina Zoologică din Anvers, Societatea Zoologică Regală din Scoția (RZSS), Institutul pentru Studii Zoologice din Berlin (IZW) și Grădina Zoologică din Copenhaga.

Aceste mostre contribuie la menținerea și ameliorarea diversității genetice a speciilor în așa fel încât să li se asigure supraviețuirea pe termen lung. Ele pot fi de asemenea transmise autorităților pentru a combate comerțul ilegal cu specii sălbatice, de exemplu în bazele de date de referință pentru specii amenințate (cum e cazul pentru tigri cu **TigrisID**).

4.3. Facem un apel ca UE și statele membre să dezvolte și să promoveze o abordare holistică a conservării.

Facem un apel pentru o abordare care va contracara toate amenințările într-un mod echilibrat și care va permite participarea tuturor disciplinelor și sectoarelor relevante. Perspectiva noastră este că dintr-o astfel de abordare nu trebuie să lipsească următoarele elemente:

- implicarea **experților din comunitatea *ex situ*** în planificarea și implementarea eforturilor de conservare;
- **evaluarea nevoilor *ex situ*** în contextul conservării speciilor;
- conectarea **acțiunilor *ex situ*** cu respectivele nevoi;
- integrarea conceptului de **diversitate genetică** în planurile și acțiunile de conservare.

5. UTILIZAREA BIODIVERSITĂȚII EXCLUSIV ÎN MOD SUSTENABIL ȘI LEGAL

EAZA și membrii luptă împotriva comerțului și utilizării ilegale și nesustenabile a speciilor sălbatice. Pe lângă faptul că sprijină proiecte împotriva traficului pe întregul mapamond, educă publicul și desfășoară campanii în diverse parteneriate (vezi mai jos), mulți membri EAZA cooperează cu autoritățile CITES din țara lor, furnizând astfel îngrijiri de urgență pentru mii de animale confiscate în fiecare an.

Pornind de la aceste eforturi, EAZA se implică din ce în ce mai mult în calitate de organizație-observator în CITES și în calitate de parte interesată în politica UE privind comerțul cu specii sălbatice.

Exemple de campanii de conservare EAZA în domeniul comerțului:

Campania Bushmeat (2000-2001), în parteneriat cu IFAW, a strâns 1,9 milioane de semnături pentru o petiție despre protejarea speciilor periclitate de vânătoria și comerțul ilegal – una dintre cele mai semnate petiții înaintate vreodată Parlamentului European.

Campania Silent Forest (2018-2019) s-a concentrat pe criza păsărilor cântătoare din Asia, în parteneriat cu BirdLife International, TRAFFIC și Grupul de specialiști în comerțul cu păsări cântătoare asiatice din IUCN.

Campania Which Fish? (2020-2021) s-a concentrat pe utilizarea sustenabilă a resurselor acvatice, în parteneriat cu Asociația Europeană pentru Mamifere Marine și Uniunea Europeană a Curatorilor de Acvarii.

Încercăm de asemenea să conducem și prin exemplul pe care îl dăm. Programele *ex situ* EAZA (EEP) sunt necomerciale și vânzarea animalelor din aceste programe este interzisă. Membrii EAZA aplică Strategia mondială de conservare pentru grădini zoologice și acvarii¹⁷, conform căreia obținerea animalelor din natură este restricționată la un număr minim de cazuri speciale, cu

obiective clare de conservare. În plus, membrii EAZA înregistrează și urmăresc datele animalelor folosind baza de date profesională ZIMS (Sistemul de gestiune a informațiilor zoologice), găzduită de Species360.

Salutăm intenția Comisiei de a continua combaterea comerțului ilegal cu specii sălbatice prin Strategia pentru 2030 și încurajăm statele membre să susțină și să ajute la consolidarea acestor eforturi.

Mai precis:

5.1. Facem un apel pentru a se lua măsuri în așa fel încât comerțul și utilizarea speciilor sălbatice să fie legale și sustenabile.

Considerăm că se impun mai mult **sinergii între toate instrumentele relevante** aflate la dispoziția guvernelor naționale sau altor părți interesate, inclusiv acordurile multilaterale de mediu, mai ales **CBD, CITES și CMS**.

5.2. Încurajăm UE să conducă prin exemplul pe care îl dă, adică:

- **revizuirea Planului de acțiune UE împotriva traficului de specii sălbatice** până în 2021 (după cum s-a anunțat) și dezvoltarea unui program succesiv cu finanțare robustă pentru acest plan, care să fie complet integrat în Strategia UE privind biodiversitatea;
- aplicarea deplină a **sanctiunilor pentru infracțiunile împotriva faunei sălbatice**, ținând cont în mod adecvat de dimensiunea și impactul infracțiunii;
- **creșterea sinergiilor** dintre politicile UE relevante, mai ales cele care vizează natura, cooperarea pentru dezvoltare, comerțul și securitatea;
- creșterea eforturilor de a **închide piețele de fildes interne din UE**.

În ceea ce privește recente **produse pe bază de tigri** crescuți în Europa care au ajuns în rețelele de trafic, facem un apel ca statele membre UE să se asigure că populațiile *ex situ* de tigri de pe teritoriul european și aflate în grija oamenilor sunt folosite doar în scopuri necomerciale, cum ar fi cercetarea, educația și reproducerea pentru conservare, conform exemplului Programelor *ex situ* EAZA¹⁸.

5.3. Salutăm angajamentul luat ca politicile UE, inclusiv acordurile comerciale, să nu contribuie la pierderea biodiversității,

dar nici la slăbirea politicilor de mediu, atât în UE, cât și în afara granițelor sale. Apreciem dorința UE de a colabora cu partenerii săi comerciali pentru a-i ajuta în tranziția către un comerț în favoarea biodiversității.

De asemenea, salutăm dorința UE de a reduce la minim rolul jucat în fenomenul **produselor rezultate în urma defrișărilor care au loc la nivel global**. Încurajăm UE să promoveze un sistem internațional de producție agricolă sustenabilă și certificată în vederea eliminării acestui fenomen de defrișare peste tot în lume.

5.4. Apreciem angajamentul luat față de abordarea de tip Plan Unic.

Salutăm angajamentul Comisiei față de abordarea de tip Plan Unic (*One Plan Approach*), care recunoaște legătura intrinsecă dintre oameni, animale și sănătatea ecosistemului, după cum s-a subliniat la anterioara Conferință a părților CBD¹⁹.

Cu toate că originea și căile de transmisie ale **SARS-CoV-2** încă mai trebuie să fie verificate, pandemia actuală ne atrage atenția asupra faptului că și comerțul cu specii sălbatice trebuie avut în vedere, nu doar din perspectiva îndelung studiată a efectului său asupra speciilor, ecosistemelor și oamenilor, ci și din perspectiva **potențialului de a răspândi zoonoze**.

În acest sens, salutăm faptul că Programul Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP) și-a luat recent **angajamentul de a dezvolta un program al riscurilor și răspunsurilor pentru zoonoze²⁰ pentru a ajuta țările să reducă amenințările și să facă un inventar al riscurilor sanitare** presupuse de fenomene cum ar fi comerțul nereglementat cu specii sălbatice, fragmentarea habitatelor sau pierderea biodiversității. Încurajăm UE să sprijine dezvoltarea și punerea în aplicare a acestui program.

Partenerul nostru: Asociația Europeană a Veterinarilor pentru Grădini Zoologice și Specii Sălbatice

Înființată de-a lungul a mulți ani de colaborare, [EAZWV](#) are o legătură strânsă cu EAZA. Lucrăm împreună pentru a îmbunătăți sănătatea speciilor sălbatice atât în populațiile din natură, cât și în cele *ex situ*, prin consolidarea capacităților, formare și cercetare. Totodată, punem la dispoziția autorităților naționale și instituțiilor UE întreaga noastră expertiză în domeniu.

ÎN CONCLUZIE

EAZA a adoptat recent o nouă viziune: „Grădinile zoologice și acvariile progresiste salvează speciile împreună cu tine”, care va sta la baza muncii noastre în următoarele perioade strategice, începând cu 2021-2025. Sintagma „împreună cu tine” surprinde hotărârea noastră de a crește impactul conservării prin parteneriate mai puternice: cu vizitatorii grădinilor noastre zoologice și acvariilor, cu autoritățile publice și cu organizațiile pe aceeași lungime de undă cu noi de la toate nivelurile, de la municipal la global.

Două treimi din membrii EAZA sunt în Uniunea Europeană, și, ca atare, Strategia UE pentru biodiversitate este un cadru de referință important pentru parteneriatele noastre. Dorim să găsim sinergii între strategia EAZA și strategia UE și dorim să contribuim la obiectivul nostru comun de a lăsa planeta Pământ, singura noastră casă, într-o stare mai bună și mai rezistentă pentru generațiile viitoare.

DESPRE EAZA

Fondată în 1992, EAZA este cea mai mare asociație regională a grădinilor zoologice și acvariilor din lume, cu peste 400 de instituții membre (341 de grădini zoologice și acvarii, 13 asociații naționale sau sub-regionale ale grădinilor zoologice, alte organizații afiliate) **în 48 de țări, inclusiv în 25 de state membre ale UE.**

EAZA facilitează cooperarea în cadrul comunității grădinilor zoologice și acvariilor din Europa și Asia Occidentală, promovând educația, cercetarea și conservarea centrate pe animalele din grija membrilor noștri. Aderarea la EAZA este supusă unor condiții stricte de acreditare și unor standarde obligatorii.

Membrii EAZA găzduiesc 140 de milioane de vizitatori în fiecare an, prin urmare avem o oportunitate specială de a putea inspira publicul să învețe și să contribuie la conservarea biodiversității. Echipele de experți din instituțiile membre EAZA colaborează în cadrul a peste 40 de Grupuri consultative pentru taxoni (TAG-uri), supraveghind Programele *ex situ* EAZA (EEP) de care beneficiază aproximativ 400 de specii periclitare, totul sub umbrela unei abordări de tip Plan Unic (*One Plan Approach*). EAZA colaborează strâns cu Grupul de specialiști privind planurile de conservare (CPSG) ale Comisiei pentru supraviețuirea speciilor (SSC) din IUCN, cu Grupurile de specialiști din SSC IUCN aferente diversilor taxoni și cu alți parteneri din domeniul conservării.

Standardele înalte și bunele practici EAZA au fost recunoscute în textul Directivei UE privind grădinile zoologice (1992/22/EC), al cărui scop este de a crește impactul acestora în conservare, precum și în [Documentul de bune practici referitoare la Directiva UE privind grădinile zoologice](#), care oferă îndrumări pentru punerea în aplicare a Directivei. Noi considerăm că această recunoaștere a meritelor noastre reprezintă o datorie pentru EAZA de a ajuta Uniunea Europeană (și celelalte țări de unde provin membrii noștri) să creeze politicile adecvate pentru a valorifica pe deplin potențialul grădinilor zoologice și acvariilor progresiste. În acest scop, noi promovăm, printre altele, [Standardele și îndrumările](#) noastre, care sunt accesibile publicului.

EAZA este membră a **Asociației Mondiale a Grădinilor Zoologice și Acvariilor (WAZA)** și a **Uniunii Internaționale pentru Conservarea Naturii (IUCN)**.

REFERINȚE

1. Planul strategic pentru biodiversitate 2011–2020, Decizia CBD CoP X/2. <https://www.cbd.int/decision/cop/?id=12268>
2. Raportul de evaluare globală IPBES cu privire la biodiversitate și serviciile ecosistemice (2019). <https://ipbes.net/global-assessment-report-biodiversity-ecosystem-services>
3. Baba Dioum, discurs cu ocazia Adunării Generale IUCN din 1968, New Delhi.
4. Directiva Consiliului 1999/22/EC din 29 martie 1999 privind animalele sălbatice din grădini zoologice. https://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/zoos/index_en.htm
5. M. Gusset, G. Dick. (2011). *The global reach of zoos and aquariums in visitor numbers and conservation expenditures*. Zoo Biology. 30. 566–569. <https://onlinelibrary.wiley.com/journal/10982361>
6. H. L. Åhman Welden, M. Stelvig, C. Kimmie Nielsen, C. Purcell, L. Eckley, M. F. Bertelsen, C. Hvilsom (2020). *The contributions of EAZA zoos and aquaria to peer-reviewed scientific research*. JZAR, Jurnalul științific al grădinilor zoologice și acvariilor 8(2) 2020. <https://www.jzar.org/jzar/article/view/486/317>
7. Declarație de poziție EAZA cu privire la Regulamentul UE privind prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive. (1143/2014). <https://www.eaza.net/assets/Uploads/Position-statements/EAZA-Position-Statement-IAS-Regulation-2017-09-FINAL.pdf>
8. Apelul de la Abu Dhabi pentru acțiuni globale pentru conservarea speciilor. <https://www.iucn.org/news/species-survival-commission/201910/iucn-calls-halt-species-decline-2030>
9. K. Ralls et al. (2017). *Call for a Paradigm Shift in the Genetic Management of Fragmented Populations*. Conservation Letters. <https://conbio.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/conl.12412>
10. Informare CPSG, noiembrie 2017, http://www.cbsg.org/sites/cbsg.org/files/documents/November%20Update%202017%20English_0.pdf
11. Byers, O., Lees, C., Wilcken, J. and C. Schwitzer (2013). *The One Plan approach: The philosophy and implementation of CBSG's approach to integrated species conservation planning*. Parte a Revistei WAZA, volumul 14, 'Towards Integrated Conservation', Gland, Elveția
12. Convenția privind biodiversitatea, articolul 9. Conservarea *ex situ*. <https://www.cbd.int/kb/record/article/6885?RecordType=article>
13. Conservarea prin *One Plan Approach*. Grupul de specialiști privind planurile de conservare din cadrul IUCN SSC. <https://www.cpsg.org/our-approach/one-plan-approach-conservation>
14. Angajamentul față de conservare: Strategia mondială de conservare pentru grădini zoologice și acvarii (2015). <https://www.waza.org/priorities/conservation/conservation-strategies/>
15. D. de Man, K. Leus. (2018). *EAZA's new Population Management structure. Designed to contribute to species conservation*. Raportul trimestrial IUCN SSC, septembrie 2018, p. 17. www.iucn.org/theme/species/publications/ssc-quarterly-reports
16. Îndrumări ale Comisiei pentru supraviețuirea speciilor din cadrul IUCN cu privire la utilizarea managementului *ex situ* pentru conservarea speciilor. <http://www.cbsg.org/iucn-ssc-ex-situ-guidelines>
17. Angajamentul față de conservare: Strategia mondială de conservare pentru grădini zoologice și acvarii (2015). <https://www.waza.org/priorities/conservation/conservation-strategies/>
18. Declarație de poziție EAZA cu privire la comerțul european cu tigri și organe de tigr (2018). <https://www.eaza.net/assets/Uploads/EAZA-Documents-Other/2018-EAZA-Position-Statement-on-tiger-trade.pdf>
19. Decizia 14/4, Sănătate și biodiversitate, adoptată de la cea de-a 14-a Conferință a părților la Convenția privind biodiversitatea. <https://www.cbd.int/doc/decisions/cop-14/cop-14-dec-04-en.pdf>
20. Cooperarea cu mediul pentru a proteja oamenii. Răspunsul UNEP în legătură cu COVID-19 (2020). https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/32218/UNEP_COVID.pdf